

TIJDSCHRIFT
VAN HET
KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

15^e Jaargang

AMSTERDAM
JOHANNES MÜLLER

1907

Gemengde Berichten.

Gouden munten met klopjes.

Nadat ik op blz. 284 en 285 van jaarg. 1905, blz. 144 van jaarg. 1906 en blz. 63 van jaarg. 1907 de aandacht gevestigd heb op de tot dusver weinig (of in 't geheel niet bekende) bijzonderheid der *klopjes*, komen de aldus gesignaleerde goudstukken als met een tooverslag uit de vergetelheid opdoemen. Behalve den Zeeuwschen rozenobel van den heer J. HORDIJK te Dordrecht, door mij beschreven, zijn er nog meer voor den dag gekomen. De heer J. A. RODBARD in dezelfde stad, lid van ons Genootschap, zond mij een doos met een aantal gouden munten, die eene of andere opmerkelijke bijzonderheid vertoonden. Na een nauwkeurig onderzoek kon ik vaststellen, dat er zich onder bevonden: een halve Hollandsche reaal van FILIPS II met één klopje, een halve Geldersche reaal van denzelfden monarch met één klopje, een Portugeesche kroon „metten korten cruyce” met twee kloppen, een pistolet der Beide Siciliën met één klop, een Fransche zonnekroon van LODEWIJK XII met drie duidelijke kloppen, een pistolet van COSMO DEI MEDICI met drie kloppen en een Hongaarsche dukaat van keizer RUDOLF, A^o. 1600 met twee kloppen.

De geachte inzender maakte de opmerking, dat men oudtijds uit winstbejag de klopjes weghamerde, ten einde aldus het bewijs der minderwaardigheid te doen verdwijnen. Ook hiervan vond ik in zijne verzameling de bewijzen, namelijk een goudgulden van Lubek van het jaar (15)98, waarop men duidelijk een platgehamerd klopje kan waar-

nemen en bovendien één Utrechtschen dukaat van 1596 met eene oneffenheid, die men zich kan verklaren als een weggehamerd klopje of als een dichtgesoldeerd gât.

De klopjes doen zich voor als een putje, dat met een stompen spijker en een hamer in de munt is geslagen zonder deze te doorboren, zoodat het zich aan de andere zijde als eene geringe uitpuiling vertoont. Van een lettertje, een wapentje of eenige andere figuur op het stempeltje is niets te bespeuren; trouwens het zou een wonder van graveerkunst zijn, de menschelijke vaardigheid, vooral die der 16de en 17de eeuw, verre te boven gaande, op zulk een kleine oppervlakte eene voorstelling te geven, en bovendien zou het beslist onnoodig zijn, daar niemand, die goudstukken ontving of uitgaf, die instempeling zou kunnen lezen.

Hilversum.

J. E. TER GOUW.

Deonante.

Op blz. 71 van dezen jaargang trof mij in het art. van Mej. D. M. de schrijfwijze van den naam der bekende Belgische stad Deonante, dat is: *Dinant*. Zoo barbaarsch als die oude naam er uitziet, zoo eenvoudig is hij, als men hem *goed* uitspreekt: nl. niet *De-o-nante*, maar *Dinante*. De tweeklank *eo* toch klinkt als *i* of *ie*; zoo ook heet de Gothenkoning niet THE-O-DO-RIK, maar als men de Th op zijn Angelsaksisch uitspreekt, eenvoudig DIEDORIK, dat is DIEDERIK, DIRK, en BEOWULF is BIWULF. Nog iets anders: CLOVIS of HLODWICH, wel bekend, is niemand minder dan LOVIS, LOUIS, LODEWIJK en LODWICH, LUDWICH, LODEWIJK.

Hilversum.

J. E. TER GOUW.

Koninklijk Penningkabinet.

Men schrijft ons uit Den Haag:

Het Penningkabinet te 's-Gravenhage heeft een uiterst aardigen en historisch belangrijken, gegraveerden gedenkpenning aangekocht.

Zooals men weet, heeft ons vaderland en speciaal de goede stad Leiden in 1672 in uiterst benarde omstandigheden verkeerd. Uit Woerden rukten tusschen 27 en 28 December de Fransche troepen op de Sleutelstad aan en, ware de dooi niet ingetreden, ze was hoogstwaarschijnlijk gevallen en had haar het lot getroffen, dat nu Bodegraven en Zwammerdam overkwam. Bij de Gouwsuis stonden troepen gewapende bewoners van Leiden tot verdediging gereed en een van hen heeft zijn persoonlijk optreden in deze vereeuwigd, door na het terugkeeren binnen de veilige wallen der stad een penning te doen graveeren door een bekwaam zilversmid. Hij heette W. VERGENST en deed op de voorzijde een gezicht op de sluis afbeelden met de huizen en de bruggen, in het water varen kleine scheepjes en zwenmen eendjes, op den achtergrond verheft zich een molen, terwijl in de wolken een bazuin blazende engel de wapenschilden van den Prins, Holland en Leiden in de hand houdt. Daarom is geschreven: D'Orangies oude Heide daaden, Tot hollands vrijheijt uyt gewracht Die siet men boven 'shaters Smaade, Nu lofflijck an haer spruyt gedacht.

Aan de keerzijde lezen wij het volgende:

„Als Vranckrijk door verraet en macht Hadt hollands „Maeght bij naar verkracht En Leyden's vrome burgery, „tot wering van wreed slaverny Orangie dient hun Trouste „Vrient Doe wier ik aen Gousluis verdient.” Blijkbaar wordt hier de penning sprekende ingevoerd. De heldhaftige burger van Leiden vertelt in een randschrift het aandeel, dat hij zelf aan deze historische gebeurtenis nam: „Door

„ordre van syn Hoogheyt onder d'Heer Capit IOHAN VAN „D'MEER heb ik 17 da an Goussluis geposteert geweest „en als Adelborst genote 10 stu 10 p. daegs.”

Zulke gegraveerde gedenkpenningen mogen wel niet een zeer hooge kunstwaarde hebben, maar zijn toch de aardige getuigen van het leven onzer vaderen en doen zien hoe bij een braven Leidenaar van 1672 de begeerte bestond om zijn avonturen aan de vergetelheid te onttrekken. Het stuk was in partikulier bezit in Engeland geraakt en kon voor de Haagsche verzameling worden aangekocht.

N. Rt. Ct. 18 April 1907.

*Katalogus der Numismatische Verzameling
van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen,
bewerkt door M. G. A. DE MAN, Conservatrice.*

In April j.l. verscheen gemelde katalogus, een lijjig boekdeel van 390 blz., verdeeld in twee hoofdrubrieken: Penningen en Munten.

Bij de penningen is overal, waar dit bekend was, den naam van den stempelsnijder vermeld en is verwezen naar de bestaande werken; afwijkingen van de bekende stempels worden in kursieve letters aangeteekend

De onderafdeelingen zijn: Gedenkpenningen, Leg- en Strooipenningen, Noodmunten, Gildepenningen, Schutterspenningen, Raads- of Presentiepenningen, Vroedschaps- of Stadhuispenningen, Armenpenningen, Varia.

De munten zijn gesplitst in 5 afdeelingen: Antieke, niet-Romeinsche; Romeinsche; Aan het strand te Domburg gevonden; Noord- en Zuid-Nederlandsche en Buitenlandsche munten; de drie laatste afdeelingen zijn weder onderverdeeld.

Van de bij Domburg gevonden muntjes, is eene meer uitvoerige omschrijving gegeven, ook ten gerieve van buitenlandsche numismaten. Deze afdeeling, niet minder

dan 79 blz. beslaande, is zeker de meest belangrijke. In de voorrede wijst Mej. DE MAN op het te betreuren feit, dat de tusschen de jaren 1869—1880 te Domburg gevonden stukjes voor Zeeland verloren zijn gegaan, doch de na 1880 gevondene hoofdzakelijk in hare verzameling berusten en wellicht later aan het Zeeuwsch Genootschap geschonken zullen worden. Wij wenschen de ijverige samenstelster geluk met de voltooiing van dezen belangrijke arbeid.

Z.

Wetgeving.

Bij de wet van 31 December 1906, *Stbl.* n°. 376, tot wijziging der Muntwet 1901, werd ingevoerd naast de bestaande zilveren en bronzen pasmunt, „in nikkel: de stuiver of het vijf-centstuk”, zulks ter vervanging van het zilveren stuiverstukje. Niemand is verplicht nikkelen pasmunt tot een hooger bedrag dan van *f* 1.— aan te nemen. Het wettelijk gehalte der nieuwe munt is $\frac{250}{1000}$ nikkel en $\frac{750}{1000}$ koper met $\frac{10}{1000}$ ruimte op elk metaal, het gewicht $4\frac{1}{2}$ gram met 1 op 100 stukken ruimte, de middellijn is 18 m.M.

Een nieuw art. 9 bis zegt: De beeldenaar der nikkelen pasmunt is: op de Vz. de Koninklijke Kroon, boven het woord „Nederland” op een lint tusschen eikentakken, (sic) waaronder het jaartal.

Op de Kz. de waarde-aanduiding 5 cents tusschen twee oranjetakken.

Deze stukken worden in den ring gemunt en hebben een gladden rand.

In art. 12 der Muntwet wordt ingevoegd, bij de bepaling omtrent inwisseling tegen standpenningen, dat de nikkelen munt bij minstens *f* 10.— tot dit doel behoort te worden aangeboden. Later zal worden bepaald, wanneer de oude

stuivertjes buiten omloop komen, nadat gedurende drie maanden gelegenheid tot inwisseling is gegeven.

'Koninkl. Besluit d.d. 13 Februari 1907, *Stbl.* n°. 50, bevat eene wijziging van de Instructie voor den Muntmeester; bij Kon. Besl. d.d. 15 Februari 1907, *Stbl.* n°. 51 werd gewijzigd dat van 24 December 1901, *Stbl.* n°. 274 (omloop van vreemd geld in de grensgemeenten), K. B. d.d. 28 Februari 1907, *Stbl.* n°. 61 voegt in het K. B. d.d. 17 December 1901, *Stbl.* n°. 268 (inwisselingskantoren), het woord „nikkelen” in. Z.

Penning van HOLTZHEY.

„By JOAN GEORGE HOLTZHEY, Medailleur te Amsterdam, is vervaerdigd eene Medaille op het Hooge Huwelijk van Zijn Doorl. Hoogheyd den Heere WILLEM de Vijfde, Prince van Oranje &c. &c. &c. met Haere Koninkl. Hoogheyd Mevrouw FREDERICA SOPHIA WILHELMINA, Princesse van Pruyssen 1) in 't Goud *f* 80.— en in 't Zilver *f* 5.10”.

Advertentie in de „*s-Gravenhaegse Vrydagse Courant van den 13^{den} November 1767*, n°. 136”, medegedeeld door
AUG. SASSEN.

La Monnaie, door F. MAZAROLLE.

In de serie „*Les grandes Institutions de France*” (uitgave van H. LAURENS te Parijs), is dezer dagen verschenen: *l'Hôtel des Monnaies. Les bâtimens — le musée — les ateliers*, par FERDINAND MAZAROLLE, *archiviste à la Monnaie*.

De geleerde schrijver bespreekt eerst „les anciens hôtels des monnaies de Paris”, t. w.: la Monnaie de Paris (feitelijk

1) Zie *Vervolg VAN LOON*, Pl. 36, no. 405.

de Munt), de slechts een jaar bestaan hebbende Monnaie de Nesle (1550), la Monnaie des Etuves ou du Moulin, (1551 opgericht, om in haar toe te passen de uitvindingen op muntgebied van den Augsburger goudsmid MARX SCHWAB) en le Balancier du Louvre ou Monnaie de Médailles. Vervolgens wordt ons de wordingsgeschiedenis verhaald van het Hôtel des Monnaies op de Quai Conti, waarvoor in 1770 de eerste steen werd gelegd en welks uiterlijk uitvoerig wordt geschilderd. Het inwendige krijgt daarna een beurt: eerst het Museum, met afbeelding in den tekst van tal van moderne penningen en plakketten en de fransche munttypen van de eerste tijden tot heden, daarna wordt de muntfabrikatie, voorheen en thans, behandeld. De duidelijke, met tal van fraaie afbeeldingen verlichte beschrijving der munt- en penningfabrikatie vormt zeker een der belangrijkste gedeelten van dit op kunstdrukpapier gedrukte en met 107 gravures geïllustreerde boekwerk.

Onder de Médailleurs étrangers contemporains, wier werk in het Museum is vertegenwoordigd, vermeldt de schrijver:

Hollande. — OEuvres de BART (waarschijnlijk Prof. BART VAN HOVE), KAMP, KOEHLER, (wie is dit?), JUNGER, MAKING, MENDER, PANDER, SCHAMMER, WIENECKE etc.; collection de médailles frappées sous la direction de M. (A.) BEGEER, d'Utrecht. Z.

Inhoudsopgaaf van Tijdschriften.

Monatsblatt der numismatischen Gesellschaft in Wien, Januari 1907. N°. 282. — Die bischöfliche Münzstatt zu Kremsier und deren Aufhebung. — Neujahrs-medaille des Freiherrn K. A. BACHOFEN VON ECHT. — Neujahr-plaque des Herrn ARTHUR KRUPP. — Medaille auf Bischof STROSSMAYER, von RUDOLF MARSCHALL. — ADALBERT STIFTER-Medaille. — Sammlung BACHOFEN VON ECHT.

Februari 1907. N°. 283.

Die bischöfliche Münzstatt zu Kremsier und deren Aufhebung. (Schluss). — Dr. ALFRED NAGL. — Münzfund von Wiener Pfennigen. — SILVESTRO BOSSI. — Oesterreichisches Museum. — Prof. MARSCHAL (RAINER-medaille). — St. Pöltner Münzen. — Liechtenstein-Plakette. — Mangelhafte Prägung der Taler in Hall. — Polturmarken aus dem Wiener Münzamt.

Rivista Italiana. Anno XIX. Fasc. IV.

FRANC. GNECCHI. — Appunti di Numism. Romana: LXXIX. Gli Dei, i Semidei e gli Eroi sulle monete imperiali (Tav. XI—XVIII). — G. DATTARI. — Contribuzione al Corpus delle monete romane dell'epoca Constantiniana, (Tav. XIX—XX). — N. PAPADOPOLI. — Le monete anonime di Venezia dal 1472 al 1605. (Tav. XXI—XXVIII). — B. SCHIAVUZZI. — Ripostiglio di monete del secolo XV rinvenuto presso Pola.

E. J. HAEBERLIN. — Del più antico monetario presso i romani, nuovo contributo al „Corpus Numorum aeris gravis”: V. Terzo Periodo (286 circa 268 a. C.); VI. Significato e natura dei Quadrilateri; VII. Riassunto conclusivo (traduzione di S. RICCI). Continuazione e fine.

Mitteilungen der Oesterr. Gesellschaft für Münz- und Medaillenkunde. Jan. 1907. Bd. III. 1.

Münzen und Medaillen geistlicher Würdenträger Karnens. Die Identität des Torrener Münzfundes mit dem angeblichen Linz-Urfahrer Funde. Verschiedenes.

Februar 1907. Bd. III, 2.

Münzen und Medaillen geistlicher Würdenträger Karnens. (Schluss). Hauptversammlung der Oesterr. Gesellschaft für Münz- und Medaillenkunde am 28 Jänner 1907. Verschiedenes.

Zeitschrift für Münz- und Medaillenkunde. Herausgegeben von der Oesterreichischen Gesellschaft für Münz- und Medaillenkunde durch deren Redaktionskomitee.

1ster Band. 1. Heft. 1905.

Vorwort. — Eine Gussplakette Fernkorns auf Kaiser FRANZ JOSEF I. — Fund bei Dauba in Böhmen. — Besprechungen. — Numismatische Denkmale auf den Protestantismus in Oesterreich. (Fortsetzung folgt).

1ster Band. 2. Heft. 1905.

Numismatische Denkmale auf den Protestantismus in Oesterreich. (Schluss). — Oesterreichische Münzen aus der Zeit RUDOLFS VON HABSBURG. — Eine Theresianische Gnadenmedaille. — Oesterreichische Münzen und Geldzeichen, Medaillen und Jetons von den Jahren 1848 und 1849.

1ster Band. 3. Heft. 1905.

Griechische Münzen. — Medaillen des MARCUS AURELIUS VALERIUS MAXIMIANUS AUGUSTUS. — Der Pfennigfund von Feldsberg. — Der Fund von Tremles (Strmilov). Silbermünzen aus dem XIII. Jahrhundert. — Wiener Medailleurschulen im XVIII. Jahrhundert. — Pfennige der SEBASTIANS-Bruderschaft zu Waldsee im ehemaligen Vorder-Oesterreich.

1ster Band. 4. Heft. 1905.

Die Salvatormedaille der Stadt Wien. — Die Poesie vornehmlich auf Denkmünzen Bayerns. — Ausserösterreichische Münzen und Geldzeichen, Medaillen und Jetons von den Jahren 1848 und 1849.

FRANZ X. PAWLIK. Akten zur Münzgeschichte Oesterreichs im XVII Jahrhundert.

Revue belge de numismatique, 1e Livr. 1907.

Un trésor de monnaies carolingiennes au Musée de Caire, par M. P. BORDEAUX. — Le florin d'or de Florent

de Hainaut, prince d'Acharé (1289—1297), par M. FRED. ALVIN. — Liard inédit au nom du dauphin Louis II, par M. le Comte DE CASTELLANE. — Documents concernant les origines de l'atelier monétaire de Montbéliard, par M. A. BLANCHET. — Un double souverain d'or inédit de Marie-Thérèse, frappé à Anvers, par M. CH. HERMANS. —

Les insignes des chanoinesses de Belgique, par M. le Comte TH. DE LIMBURG—STIRUM. — Médaille gravée par JACQUES ROETTIERS à l'occasion d'un voyage projeté en Belgique par l'empereur JOSEPH II (1768), par M. ALPH. DE WITTE. — Le sceau de l'abbaye de Chelles, par M. CH. GILLEMAN.

2e Livr. 1907.

Quelques monnaies grecques de la collection SIX, acquise par le cabinet royal de numismatique de la Haye, par M. DE DOMPIÈRE DE CHAUFEPPIÉ. — Un des plus anciens poinçonnages du moyen âge, par M. P. BORDEAUX. — Monnaies inédites de Jean l'Aveugle, comte de Luxembourg (1309—1346), par M. le Vte B. DE JONGHE. — Un „demi-Fors” de GUILLAUME III, comte de Hainaut (1356—1389), par M. ALPH. DE WITTE. — Documents concernant les origines de l'atelier monétaire de Montbéliard (suite et fin), par M. A. BLANCHET. — Les insignes des chanoinesses de Belgique (suite), par M. le Comte TH. DE LIMBURG STIRUM.

Monatsblatt der numismatischen Gesellschaft in Wien. N°. 284. Maart 1907.

Einladung. Die Bedeutung der Münzreform Erzherzog SIGMUNDS von Tirol, 1482. Münzfunde. Numismatische Literatur.

Numismatische Zeitschrift, Wien. 38. Band. 1. und 2. Sem., 1906.

I. JOSEF BRUNSMID. — II. Dr. H. BUCHENAU. — Neue

Mittelalterfunde aus Oesterreich. — III. Dr. LUSCHIN V. EBENGREUTH. — Ein Fund von Strassburger Pfennigen aus Ungarn. — IV. Dr. A. NAGL. — Das Tiroler Geldwesen unter Erzherzog SIGMUND und die Entstehung des Silberguldens. — V. C. VON ERNST. — Das Oesterreichische Privilegium des Quentchens. — VI. Dr. A. NAGL. — Die Neuordnung der Wiener Mark. — VII. Dr. KARL SCHALK. — Unter Kaiser LEOPOLD I neu eingeführte Münzsorten. — Numismatische Literatur. — Jahresbericht.

Mitteilungen der Oesterreichische Gesellschaft für Münz- und Medaillenkunde. Band III, N°. 3. Maart 1907.
Die zweite Subvention. Zum 200 Geburtstagste des Dichters CARLO GOLDONI. — Goldene Gnadenmedaille Kaiser LEOPOLD I, im Stifte Zwettl. — Nachklänge zum Münzkunde in Köln 1895. — Vereinsnachrichten. — Verschiedenes. — Die moderne Medaille. — LUDWIG HUFER (mit zwei Tafeln in Lichtdruck).

Rivista Italiana di Numismatica. Fasc. I. 1907.

PANSA (GIOVANNI). — I. L'uso decorativo dei Medaglioni romani. II. I bronzi unilaterali ed il principio economico della divisione del lavoro applicato alle monete. — GNECCHI (FRANC.) — Appunti di Numismatica Romana: LXXX. Usi ed abusi dei medaglioni e delle monete in genere (Tav. I). LXXXI. Bronzi unilaterali e prove di conio (Tav. II, III, IV). — LAFFRANCHI (LODOVICO). — I diversi stili nella monetazione romana: I. Le monete autonome del IV secolo. II. Martiniano (Tav. V). — GNECCHI (ERC.) — Documenti inediti della zecca di Correggio (Fig.) — CERRATO (GIACINTO). — Un nuovo segno di zecca sul Fiorino attribuito a Cortemiglia. — VITALINI (ORTENSIO). — Gli scudi d'oro di Paolo III ed i conii di Benvenuto Cellini (Fig.). — MARCHISIO (A. F.) — Studi sulla Numismatica di Casa Savoia: Memoria VIII. Le monete del 1°. Re d'Italia (Tav. VI, VII, VIII). — BELLINI PIETRI (AUGUSTE). L'antico sigillo della Curia delle Vie del Comune di Pisa (Fig.).

Verslag van de 16de Jaarlijksche Vergadering,

GEHOUDEN 16 JUNI 1907,

des voormiddags 11 uur, in het *Oranje-Hotel*, te Nijmegen.

(Uittreksel uit het Notulenboek).

Tegenwoordig zijn: de Heeren Dr. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, CORBELIJN BATTAERD, Jhr. Mr. SNOECK, DU CROCQ, Jhr. M. A. SNOECK, Jhr. VAN DEN BRANDELER, ZWIERZINA, TER GOUW, ANTH. BEGEER, WIGERSMA, Jhr. Mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, VAN KERKWIJK, Jhr. Mr. VAN SASSE VAN IJSSELT, DE WAARD, VAN LANSCHOT, VAN RIJCKEVORSEL, VAN DE WATER, Jhr. Mr. C. BEE-LAERTS VAN BLOKLAND, WIENECKE, Mr. HIJMANS, VOET, KAM, RODBARD, CAREL BEGEER, DEVREESE en DE BREIJNE.

Afwezig met kennisgeving: Mejuffrouw DE MAN, benevens de Heeren Dr. BRAAKENBURG VAN BACKUM, Jhr. Mr. VAN MEEUWEN, VAN DOORNINCK, BRUIJNESTEIJN, DE WITT HAMER, CORN. BEGEER, Mr. KLEIJN, MENSCH, VAN BELLE, VAN LIS, Jhr. SPEELMAN, Jhr. VAN CITTERS, DE WITTE, RUYSSCHUT en BORDEAUX.

Nadat de Voorzitter de Vergadering hartelijk welkom had geheeten en met een gevoelvol woord ons overleden gewoon lid Jhr. ridder baronet SPEELMAN had herdacht, worden de notulen van de werkvergadering op 16 October 1906 te 's-Hertogenbosch gehouden, ongewijzigd goedgekeurd en het verslag van den Secretaris en den Conservator in dank aanvaard. Naar aanleiding van laatstgenoemd verslag deelt de Voorzitter mede, dat onze volijverige Conservator een tweeden druk van den cata-

logus persklaar heeft, dat de vele aanwinsten een herdruk van dien catalogus noodig maken en spreekt de hoop uit, dat, door het zien van wat er aan onze verzameling ontbreekt, velen zullen worden opgewekt, om de leemten in onze verzamelingen aan te vullen; op voorstel van den Voorzitter wordt *f* 50.— uit de kas van het Genootschap toegestaan voor het herdrukken van den catalogus.

Bij monde van den heer WIGERSMA brengt de commissie tot nazien van de rekening, bestaande uit gemelden heer en Jhr. VAN DEN BRANDELER, verslag uit van hare taak en overeenkomstig dat verslag, besluit de vergadering den Penningmeester te dechargeeren onder goedkeuring van het door hem gevoerde beheer.

Tot gewoon lid worden benoemd de heeren G. A. KAM en H. J. M. H. VAN RIJCKEVORSEL, tot dusver buitengewone leden; tot buitengewoon lid de heeren H. J. BOEKEN JZN., Amsterdam; J. F. H. BOUCHETTE, Arnhem; Mr. D. J. VAN DOORNINCK, Haarlem; JAC. J. VAN GOOR, Utrecht; Jhr. Mr. F. J. J. M. VAN RIJCKEVORSEL, 's-Hertogenbosch en MAURITS SCHULMAN, Amsterdam.

Onder applaus worden de heeren CORBELIJN BATAERD en ZWIERZINA, respectievelijk als lid van het Bestuur en lid van de Commissie van Redactie van het Tijdschrift herkozen; beiden laten zich die benoeming welgevallen.

Voor het Tijdschrift wordt *f* 750.— toegestaan, terwijl als plaats der eerstvolgende jaarvergadering Groningen wordt aangewezen en een werkvergadering te Utrecht in het a. s. najaar in het vooruitzicht wordt gesteld, na afloop van welke werkvergadering, de heer WIENECKE vermoedelijk de vervaardiging van onze nieuwe stuivers zal kunnen toonen bij een bezoek aan 's Rijks Munt en tevens een bezoek zal worden gebracht aan het Aartsbisschoppelijk Museum.

De Voorzitter doet een beroep op de leden, om voorwerpen die zij bezitten mochten, van belang voor de tentoonstelling van het Gulden Vlies, in Juli a. s. te Brugge te openen, voor dat doel af te staan.

De heer WIGERSMA geeft eenige hoogst belangrijke mededeelingen over eene muntvondst onder Hoornsterzwaag, bestaande uit leeuwengrooten van LODEWIJK I van Crécy Graaf van Vlaanderen en Graaf WILLEM V van Holland en over een vondst van munten en versierselen in 1906 te Delfzijl gedaan, bestaande uit solidi van LODEWIJK den Vrome, deniers en obolen. Door overlegging van verscheidene dier merkwaardige stukken, zoowel munten als sieraden, andere stukken ter vergelijking en foto's toont spreker ten duidelijkste aan, dat die voorwerpen, die niet ver van de vindplaats kunnen geslagen zijn, omstreeks het begin der 10de eeuw, aan den schoot der aarde moeten zijn toevertrouwd.

De heer BEGEER toont de nieuw verschenen portretplakket van de moeder van ons medelid, den heer WIENECKE en de DE RUYTER-plakket, wat den Voorzitter de opmerking doet maken, dat de DE RUYTER-feesten aanleiding gaven tot het slaan der volgende penningen: 1°. het herslaan der oude DE RUYTER-penningen aan 's Rijks munt; 2°. penningen VAN GOOR van de Belgisch-Nederlandsche vereeniging; 3°. de prijspenning door de groote DE RUYTER-commissie, ingesteld voor hen, die zich ten opzichte van het zeewezen verdienstelijk maken en 4°. de draagpenning, uitgegeven door het Ministerie van Waterstaat enz., voor hetzelfde doel.

Door den Voorzitter worden de laatste aanwinsten van het Koninklijk Kabinet getoond, nl. de gegraveerde penning van een der verdedigers van de Gouwsluis, de penning op MARGARETHA VERBEEK, een zeldzame penning op PERENOT, en een gegraveerde penning door POPTKE aan zijn kleindochter gegeven. Een ouderwetsche ketting uit een vondst te Edam afkomstig, wordt door den heer VOET getoond, terwijl de heer WIENECKE eenige foto's ter bezichtiging stelt van werken van een amerikaanschen graveur D. BRENNER.

De heer RODBART stelt eenige gouden munten ter bezichtiging, voorzien van merkwaardige klopjes, die de verminderde waarde aanduiden.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering, waar eenige plakketten en penningen van het Koninklijk Kabinet ter bezichtiging lagen.

Na den gemeenschappelijken lunch, had een bezoek plaats aan het gemeentelijke museum, waar we werden ontvangen door ons medelid, den heer BIJLEVELD en den Conservator Mr. HUTSCHLER, en werden we in de gelegenheid gesteld om de zoo vermaarde kunstschaten van ons medelid den heer KAM te bewonderen, waarna een bezoek aan het allerinteressantste CANISIUS-College, met zijn rijke verzamelingen, onder leiding van den Eerw. Pater LEIJDEKKERS en een rijtoer naar het altijd zoo schoone Berg en Dal, gevolgd door een gemeenschappelijken maaltijd in het „Oranje-Hotel”, dezen leerrijken en genotvollen dag besloten.

De Secretaris,

SNOECK.
